

وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

شورای فرهنگ عمومی

مصوبه «سند نهضت مطالعه مفید» که بنا به پیشنهاد شورای فرهنگ عمومی، در جلسه ۶۷۳ مورخ ۸۹/۸/۴ شورای عالی انقلاب فرهنگی به شرح ذیل به تصویب رسیده است، برای اجراء ابلاغ می‌شود.

مقدمه:

نقش والا و حساس مطالعه در تکامل فردی و اجتماعی که در نهایت به پرورش ابعاد کمال‌آفرین و آسمانی روح بشر نیل می‌کند، انکار ناشدنی است. در بیان اهمیت بنیادین کتاب و کتابخوانی همین بس که خداوند نخستین خطاب به آخرین فرستاده خویش را با «إقرأ» آغاز کرده است و معجزه خاتم پیامبران کتاب می‌باشد. تصریحات مؤکد و مکرر مقام معظم رهبری درباب افزایش مطالعه و کتابخوانی همواره بیانگر اهمیت اساسی این ارزش فرهنگی در جامعه ما بوده و ضرورت توجه بیشتر به آن را نشان می‌دهد.

در روزگار ما که رسانه‌های گوناگون برای تصرف سرمایه فکر و اندیشه انسان گوی سبقت از یکدیگر می‌ربایند، وظیفه‌ای خطیر بر عهده دستگاه‌های فرهنگی مربوط به حوزه مطالعه قرار دارد. بدون شک ترویج و گسترش فرهنگ مطالعه مفید در کشور، در گروه حمایت همه‌جانبه سازمان‌ها و نهادهای نظام و توجه خاص مسئولان به این امر است. طرح نهضت مطالعه مفید گامی است در این طریق.

ماده ۱- مفاهیم کلیدی

مطالعه: خواندن هر نوع متن مکتوب (نوشتاری: چاپی یا الکترونیکی)

مطالعه مفید: مطالعه‌ای مفید است که اولاً معطوف به اثر و نتیجه بوده و دستاوردی علمی، عملی (رفتاری)، ذهنی و یا قلبی داشته باشد؛ و ثانیاً آن دستاورد برای تربیت انگیزه، افزایش تعهد، ارتقای توانایی ذهنی، توسعه دانش کاربردی، ارتقای مهارت عملی و نهایتاً درجهت پرورش و تعالی فرد در راستای به فعلیت رساندن استعدادهای الهی وجود او در یکی از چهار زمینه مذکور باشد.

باسمه تعالی
جمهوری اسلامی ایران
شورای عالی انقلاب فرهنگی

شماره:
تاریخ:
موضوع:

ماده ۲- هدف اصلی

دستیابی به جایگاه ممتاز در جهان از نظر سرانه مطالعه و به خصوص مطالعه مفید براساس سند چشم‌انداز بخش فرهنگ عمومی در افق ایران ۱۴۰۴

ماده ۳- اهداف خرد

- ۱- افزایش فضای کتابخانه‌های عمومی به میزان ۸ متر به ازای هر ۱۰۰ نفر؛
- ۲- فراهم‌آوری ۴ جلد کتاب به‌ازای هر نفر در کتابخانه‌های عمومی؛
- ۳- عضویت ۳۵ درصد جمعیت ایران در کتابخانه‌های عمومی؛
- ۴- توجه به مطالعه غیردرسی و مفید در روند آموزش رسمی کشور؛
- ۵- توجه به مطالعه مفید در برنامه‌های اوقات فراغت

ماده ۴- سیاست‌ها

- ۱- ارتقای شاخص‌های کتابخانه‌ای در ابعاد فضا، منابع، عضو و امانت در کتابخانه‌ها؛
- ۲- نهادینه کردن مطالعه مفید به عنوان یک ارزش و عادت عمومی در جامعه؛
- ۳- فراهم‌سازی زیرساخت‌های فیزیکی، مجازی و انسانی کتابخوانی شایسته ایران اسلامی؛
- ۴- زمینه‌سازی برای هدایت محتوای مطالعه آحاد جامعه؛
- ۵- توسعه فعالیت‌های بین‌المللی در زمینه تولید متون مکتوب، محتوا، کیفیت چاپ و تأثیر آن بر افزایش مطالعه در داخل کشور

ماده ۵- طرح‌ها

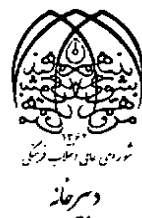
- ۱- نیازسنجی، تولید، تهیه، سفارش و حمایت از تولید متون مکتوب و قومی مطالعه مفید برای ایرانیان و فارسی‌زبانان؛
- ۲- اختصاص ساعت مطالعه مفید در برنامه هفتگی و درسی دانش‌آموزان؛
- ۳- ایجاد پیوند مناسب میان ارتقای شغلی با سطح مطالعه مفید و اعتلای دانش عمومی و تخصصی فرد؛
- ۴- ارائه سیرهای مطالعاتی مفید برای دانش‌آموزان و دانشجویان؛
- ۵- تدوین و اجرای طرح جامع مطالعه مفید برای بانوان؛
- ۶- طراحی و اجرای برنامه‌های ویژه و متنوع مطالعه مفید برای خردسالان کمتر از ۴ سال؛

باسمه تعالی
جمهوری اسلامی ایران
شورای عالی انقلاب فرهنگی

شماره:
تاریخ:
پوست:

- ۷- طراحی و اجرای برنامه‌های ویژه مطالعه مفید برای کودکان قبل از سن دبستان (بین ۴ تا ۶ سال)
- ۸- اجرای برنامه‌های مطالعه مفید برای گروه‌های خاص (سالمدان، نابینایان، ناشنوایان، معلولین جسمی و ذهنی و...)
- ۹- تدوین و اجرای طرح اصلاح فرهنگ فارغ‌التحصیلی و تقویت فرهنگ عمومی برای کسب دانش در تمام عمر؛
- ۱۰- ایجاد و توسعه کتابخانه جامع مجازی زبان فارسی برای بهره‌برداری ایرانیان و فارسی‌زبانان جهان؛
- ۱۱- طراحی و استقرار زنجیره کتابخانه‌های عمومی در سراسر کشور مطابق نقشه راه توسعه کتابخانه‌ها، با تأکید بر کتابخانه‌های مرکزی استان و شهرستان، کتابخانه‌های استاندارد، کتابخانه‌های روستایی و سیار؛
- ۱۲- طراحی و استقرار معماری جدید کتابخانه‌های عمومی در راستای یادگیری مادام‌العمر، ارتقای خلاقیت و نوآوری، عضویت خانوادگی، تولید علم و ایجاد تعاملات محلی، منطقه‌ای و اجتماعی با حفظ حریم زن و مرد و ایجاد فضای امن برای اعضا؛
- ۱۳- تأمین متون مکتوب و منابع مطالعه مفید متناسب با تقسیمات مخاطبان (سنی، جنسیتی، سطح اطلاعات و...)
- ۱۴- برنامه‌ریزی در راه‌اندازی و ایجاد و مدیریت مناسب کتابخانه‌های ثابت و سیار در مساجد، مجتمع‌های مسکونی، آپارتمان‌ها، بقاع متبرکه و محل‌های تجمع عمومی و مدارس و دانشگاه‌ها و وسایل حمل و نقل عمومی؛
- ۱۵- طراحی، مدیریت و هدایت توسعه کتابخانه‌های خانگی و همراه؛
- ۱۶- برگزاری انواع جشنواره‌ها و مسابقات مشوق کتابخوانی و نیز معرفی و تبلیغ کتاب‌های مفید؛
- ۱۷- استقرار نظام تقدیر و تشویق خیرین کتابخانه‌ساز و اهداگران کتاب و فرهنگ‌سازی در این زمینه؛
- ۱۸- استقرار نظام کنترل کیفی چاپ، فضا، منابع، امانت و...؛
- ۱۹- تدوین و اجرای طرح ارتقای منزلت اجتماعی کتابداران به عنوان مشاوران امین؛
- ۲۰- احداث فضای کتابخانه‌های عمومی به میزان نیم متر افزایش در هر سال به ازای هر ۱۰۰ نفر؛
- ۲۱- عضویت مردم در کتابخانه با تثبیت نرخ رشد ۲٪ افزایش در هر سال؛

باسم تعالی
جمهوری اسلامی ایران
شورای عالی انقلاب فرهنگی

شماره:
تاریخ:
پوست:

- ۲۲- طراحی و اجرای برنامه‌های متنوع رادیو و تلویزیونی جهت افزایش انگیزه مطالعه؛
- ۲۳- محرومیت‌زدایی از مناطق محروم در امر مطالعه مفید و فروهشگاه‌های کتاب؛
- ۲۴- توجه به معرفی و تبلیغ متون مکتوب و محتوای آن در رسانه‌های عمومی؛
- ۲۵- تأمین منابع کتابخانه‌های دانشجویی و ایجاد کتابخانه در خوابگاه‌های دانشجویی؛
- ۲۶- توسعه دامنه کتابخانه‌های عمومی از طریق طرح وقف؛
- ۲۷- توسعه نمایشگاه‌های ثابت و سیار عرضه متون مکتوب؛
- ۲۸- برنامه‌ریزی برای تحول در دوره‌های دانشگاهی کتابداری

ماده ۶- معرفی و اعضای کمیته

جهت بررسی و پایش تحقق طرح «نهضت مطالعه مفید» کمیته دائمی نهضت مطالعه مفید مرکب از نمایندگان واجد اختیارات لازم از «وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی»، «نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور»، «وزارت آموزش و پرورش»، «وزارت علوم، تحقیقات و فناوری»، «سازمان صدا و سیما»، «سازمان تبلیغات اسلامی»، «ستاد عالی کانون‌های فرهنگی و هنری مساجد»، «معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی ریاست جمهوری»، «سازمان بسیج مستضعفین»، «سازمان ملی جوانان»، «مرکز امور زنان و خانواده ریاست جمهوری»، «معاونت فرهنگی ستاد کل نیروهای مسلح کشور»، «شورای سیاست‌گذاری ائمه جمعه»، «شورای عالی استان‌ها»، «مرکز رسیدگی به امور مساجد»، «کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان» و «جهاد دانشگاهی» تشکیل می‌شود.

تبصره: سایر دستگاه‌ها و سازمان‌ها برحسب مباحث مطرح در کمیته دعوت خواهند شد.

ماده ۷- ریاست و دبیرخانه کمیته

ریاست کمیته به عهده دبیر شورای فرهنگ عمومی کشور و دبیرخانه آن در نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور مستقر خواهد بود.

ماده ۸- وظایف کمیته

وظیفه تدوین برنامه‌های هر یک از طرح‌ها، تنظیم وظایف دستگاه‌های مذکور در ماده ۷، نظارت بر انجام وظایف و رصد تحقق اهداف و طرح‌ها برعهده کمیته دائمی نهضت مطالعه مفید می‌باشد. این کمیته همچنین موظف است هر سه ماه گزارش خود را به شورای فرهنگ عمومی ارائه دهد.

باسمہ تعالیٰ
جمهوری اسلامی ایران
شورای عالی انقلاب فرهنگی

شماره:
تاریخ:
پوست:

ماده ۹- کمیته‌های استانی

به منظور تحقق مفاد طرح «نهضت مطالعه مفید» در سراسر کشور، کمیته‌هایی با ترکیب هم‌تراز در ماده ۷ در استان‌ها و شهرستان‌های کشور تشکیل می‌گردد. ریاست این کمیته‌ها در استان به عهده رؤسای انجمن کتابخانه‌های عمومی استان «استاندارد» و در شهرستان «فرماندار» و دبیر کمیته در استان و شهرستان به ترتیب مدیرکل و مدیر نهاد کتابخانه‌های عمومی و دبیرخانه آن نیز در نهاد کتابخانه‌های عمومی هر استان و شهرستان مستقر می‌گردد.

ماده ۱۰- گزارش و ارزیابی

هر دستگاه بایستی هر شش ماه یک بار گزارش عملکرد خود را براساس قالب‌های تعیین شده به کمیته دائمی نهضت مطالعه مفید ارائه نماید تا میزان پیشرفت شاخص‌های متخذ از اهداف خود تعیین گردد. گزارش‌های وصولی مورد بررسی و ارزیابی قرار گرفته و نتایج به «شورای فرهنگ عمومی» ارسال می‌گردد.

ماده ۱۱- این مصوبه در ۱۱ ماده و یک تبصره در جلسه ۶۷۳ مورخ ۸۹/۸/۴ شورای عالی انقلاب فرهنگی به تصویب رسید. م/ ۶۷۳.۴/۱

محمود احمدی نژاد
رئیس جمهور و رئیس شورای عالی انقلاب فرهنگی

روانوشته به انضمام یک نسخه مصوبه، به :
☒ دفتر مقام معظم رهبری (مدظله العالی)
☒ دفتر رئیس جمهور
☒ مجلس شورای اسلامی
☒ اداره کل تدوین و تنقیح قوانین و مقررات نهاد ریاست جمهوری
☒ دفتر بازرسی ویژه رئیس جمهور
☒ وزارت دادگستری (برای درج در روزنامه رسمی کشور)
☒ هیئت نظارت و بازرسی
☒ دفتر دبیر شورای عالی
☒ هیئت نظارت و ارزیابی فرهنگی و علمی
☒ معاونت نظارت و راهبری
☒ مدیریت حقوقی و تدوین مصوبات
☒ دبوان محاسبات کشور
☒ و معاونت حقوقی و امور مجلس ریاست جمهوری ابلاغ می‌شود

دفتر ختم مهر گزی ریاست جمهوری
شماره: ۲۱۹۳۲۹
تاریخ: ۱۳۸۹ / ۱۰ / ۲